

برای جشن آماده شویم

۱۲

انتخاب خوراکی‌ها

با نزدیک شدن به پایان سال تحصیلی دانش‌آموزان کلاس می‌خواهند یک جشن برگزار کنند. آن‌ها خوراکی‌های گوناگونی را برای جشن پیشنهاد کردند.

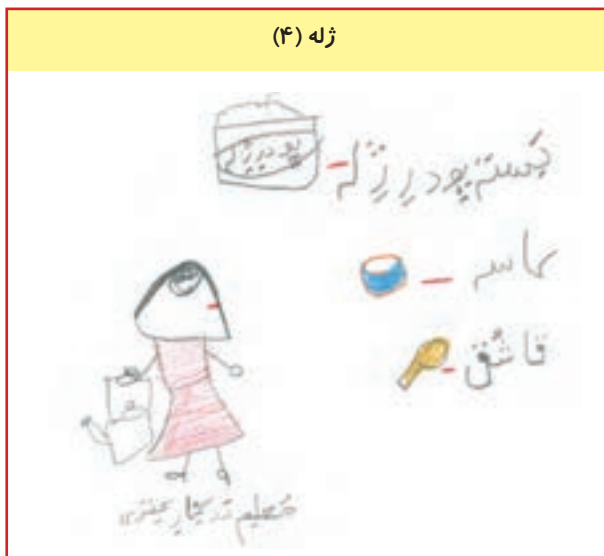
گروه شما برای جشن در کلاس تصمیم دارد چه نوع خوراکی‌هایی را انتخاب کند؟ هر گروه در دفتر علوم خود آنچه را که برای تهیه‌ی خوراکی‌شان لازم دارند، نوشتند و نوشته‌ی خود را شماره‌ی (۱) نام‌گذاری کردند. شما هم چیزهای لازم برای تهیه‌ی خوراکی گروهتان را بنویسید و گزارش دهید.

گفت‌وگو کنید

درباره‌ی روش تهیه‌ی خوراکی مورد نظر با بزرگ‌ترها گفت‌وگو کنید.

خوراکی‌های محلی اولویت دارند. هنگام تهیه‌ی آن‌ها، توجه فرزند خود را به تغییر حالت و شکل مواد در هر یک از مراحل جلب و از ارائه‌ی مستقیم اطلاعات خودداری کنید.

در کلاس هر گروه وسایل مورد نیاز و روش تهیهی شربت، شکلات آجیلی، ژله و ... را گزارش می‌دهد.

گروه شما هم، خوراکی‌ها و وسایل مورد نیاز خود را گزارش دهد. چیزهای اطراف ما، ماده نام دارد. برای نمونه تمام چیزهایی که برای برگزاری جشن استفاده کرده‌اید، ماده نامیده می‌شود.

چند ماده‌ی دیگر که در اطراف خود می‌بینید، نام ببرید. **مداد، تراش پاکن، جامدادی** نوشته‌ی شماره‌ی ۱ را در گروه، به دلخواه دسته‌بندی کنید.

ای مردم از آنچه در زمین است حلال و پاکیزه تناول کنید. سوره‌ی بقره، آیه‌ی ۱۶۸

همه چیز آماده است.

کدام سبد جای بیشتری می‌گیرد؟ به چه دلیل؟ **سبد سمت چپ، چون اندازه‌ی آن بزرگ‌تر است**

ایستگاه فکر

کدام یک جای بیشتری می‌گیرد؟

کله قند کامل جای بیشتری را می‌گیرد چون از حبه قند بزرگ‌تر است

گفت‌وگو کنید

یک حبه‌ی قند و یک سیب از چه نظر به هم شباهت دارند؟ از چه نظر با هم تفاوت دارند؟
شباهت: هر دو ماده‌ی خوارکی هستند و در هر ظرفی قرار دهیم شکل خود را حفظ می‌کنند

کار در کلاس تفاوت: سیب از قند بزرگ‌تر است و جای بیشتری می‌گیرد

هر گروه مواد و وسایل داخل کیف خود را روی میز بگذارد و آن‌ها را با توجه به مقدار جایی که می‌گیرند، دسته‌بندی کند.

ماده‌ها می‌گیرند. برخی از مواد، جای کمتر و برخی از مواد، جای بیشتری می‌گیرند.

خوراکی‌ها را در ظرف‌ها بچینید.

هشدار

قبل از چیدن خوراکی‌ها دست‌های خود را با آب و صابون بشویید.

آزمایش کنید

وسایل لازم: یک بشقاب،

یک لیوان و مقداری آجیل

① یک عدد بادام را انتخاب

و شکل آن را با دقت مشاهده

کنید.

② بادام را در بشقاب و لیوان بگذارید و شکل آن را دوباره مشاهده کنید.

آیا شکل بادام در لیوان و بشقاب تغییری کرد؟ **خیر**

وقتی آجیل را داخل ظرف‌های متفاوت می‌ریزید، آیا شکل دانه‌های آن تغییر می‌کند؟ **خیر. آجیل‌ها شکل**

قبل خود را حفظ

چیزهایی که شکل معینی دارند، جامد نامیده می‌شوند.

کرده اند

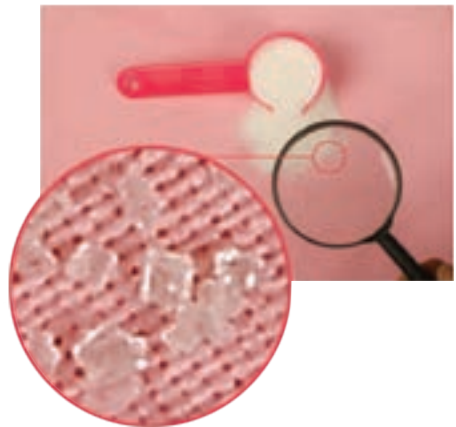
ایستگاه فکر

آیا گردو، کشمش و پسته مواد جامد هستند؟ به چه دلیل؟ **بله. چون اگر در هر ظرفی ریخته شود**

شکل اصلی خود از دست نمی‌دهد

کنجد و شکر چطور؟

بله. چون کنجد و شکر هم جامد هستند

فرزند خود را در تهیه‌ی فهرستی از مواد جامدی که در یک روز با آن سروکار دارد، کمک کنید.

شربت را در لیوان‌ها بریزید.

مواد و وسایل لازم برای تهیه‌ی شربت:

آب - شکر - آبلیمو (یا مواد دیگر) - پارچ شیشه‌ای - قاشق

- ۱ شکر را در پارچ بریزید و به آن آب اضافه کنید و هم بزنید. چه اتفاقی می‌افتد؟ **شکر در آب ناپدید می‌شود**
- ۲ آب لیمو را به اندازه‌ی دلخواه به آن اضافه کنید. شربت را در لیوان بریزید.

آزمایش کنید

شربت تهیه شده را در ظرف‌هایی با شکل‌ها و اندازه‌های مختلف بریزید.

شربت را در لیوان، پارچ و کاسه بریزید.

هر بار شکل شربت چه تغییری می‌کند؟ **شربت به شکل ظرف جدید در می‌آید**

آب و شربت مایع هستند. آن‌ها به شکل همان ظرف خود در می‌آیند.

چند مایع دیگر نام ببرید. **آب، شیر، نفت، بنزین و.....**

فهرست شماره‌ی ۱ خود را (صفحه‌ی ۸۳) با توجه به جامد و مایع بودن مواد،

طبقه‌بندی کنید و گزارش دهید.

فهرست مواد جامد را در محلّ قابل دید فرزند خود بچسبانید تا در روزهای بعد و پس از آشنایی بیشتر با مواد، کامل شود.

شکلات آجیلی درست کنید.

دانش آموزان این گروه می خواهند با کمک معلم خود با شکلات و دانه های آجیل، شکلات های آجیلی یک نفره درست کنند. شکل های مقابل سه مرحله از این کار را نشان می دهند.

۱- چه تفاوتی بین شکلات ها در مرحله ی ۱، ۲ و ۳ وجود دارد؟

۲- دلیل آن چیست؟

(گرما باعث می شود که مواد تغییر حالت دهند.)

جواب ۱: در حالت ۱ شکلات ها جامدو در حالت ۲ بین جامد و مایع هستند. اما در حالت ۳ شکلات ها کاملا مایع شده اند

قالب بسازید

دوست دارید شکلات‌های یک نفره‌ی شما

چه شکلی باشد؟ **مثلا شکل مثلث یا مستطیل**

شکل آن را بکشید. شما می‌توانید با

استفاده از ورقه‌ی آلومینیومی یا ظروف

یکبار مصرف کاغذی و یا هر وسیله‌ی

مناسب دیگر، قالب درست کنید.

هشدار

۱ هنگام استفاده از آب داغ از معلّم خود کمک بگیرید.

۲ از ریختن مواد داغ در ظرف‌های یکبار مصرف

خودداری کنید.

چه چیزی باعث شد شکلات‌ها به شکل قالب درآیند؟ **گرما**

چرا باید قالب‌های شکلات را در آب و یخ یا

یخچال قرار داد؟

تا دوباره جامد شوند و به شکل قالب خود در بیایند

کار در منزل

این فعالیت را همراه یک بزرگ‌تر انجام دهید.

چند ماده مثل یخ، کره، روغن جامد، شمع و ... انتخاب کنید.

هر یک را در ظرف‌های جداگانه گرما دهید. مشاهدات خود را

بنویسید.

سپس هر ماده را در جای سرد قرار دهید. گزارش مشاهدات

خود را در کلاس بخوانید.

این بار فهرست شماره‌ی ۱ خود را (صفحه‌ی ۸۳) با توجه به اثر

گرما بر تغییر هر ماده طبقه‌بندی کنید.

فرزند خود را در انجام فعالیت‌های کار در منزل همراهی و در مورد نکات ایمنی با او گفت‌وگو کنید؛ اما فعالیت را به جای او انجام ندهید.